

Pakiet Informacji dla Świadków

Przewodnik dla osób
występujących jako
świadek w sądzie

Ten pakiet informacyjny jest przeznaczony dla świadków składających zeznania w sprawach karnych w Anglii i Walii.

Jest skierowany zarówno do świadków oskarżenia, jak i obrony, którzy będą uczestniczyć w postępowaniu przed Sądem Koronnym lub sądem magistraackim.

Spis treści

Czym jest Witness Service?	3
Rola świadka.....	4
Różnica między świadkami oskarżenia a obrony.....	4
Prawa przysługujące świadkowi	4
Przygotowanie do rozprawy sądowej.....	5
Przedmioty, które należy zabrać ze sobą.....	5
Dojazd do sądu	6
Inne kwestie wymagające uwzględnienia.....	6
Szczególne środki.....	7
Pobyt w sądzie.....	10
Przybycie do sądu	10
Wsparcie ze strony Witness Service.....	10
Poczekalnia dla świadków.....	10
Spotkanie z prokuratorem CPS lub przedstawicielem obrony.....	11
Opóźnienia.....	11
Składanie zeznań	12
Czynności po złożeniu zeznań	14
Wydanie wyroku oraz wymiar kary	14
Sprawiedliwość naprawcza.....	15
Program kontaktu z ofiarami.....	15
Zwrot poniesionych kosztów	15
Wsparcie po zakończeniu rozprawy.....	16

Czym jest Witness Service?

Witness Service zapewnia dostęp do informacji, wsparcie oraz pomaga zwiększyć pewność siebie świadków podczas składania zeznań.

Zapewniamy bezpłatne i niezależne wsparcie zarówno dla świadków oskarżenia, jak i obrony we wszystkich sądach karnych w Anglii i Walii. Oferujemy także wsparcie dla pogrążonych w żałobie członków rodzin i przyjaciół oraz dla członków rodzin świadków uczestniczących w postępowaniu sądowym.

Witness Service nie obejmuje wsparciem ekspertów technicznych ani biegłych sądowych.

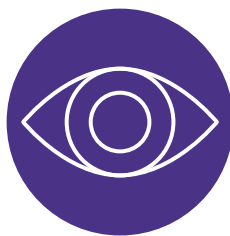
Pomagamy świadkom zrozumieć, czego mogą się spodziewać przed rozprawą, w jej trakcie oraz po jej zakończeniu, oferując wsparcie na każdym etapie postępowania. Nasz wykwalifikowany personel i wolontariusze pozostają do dyspozycji – wysłuchają, odpowiedzą na pytania i pomogą sprawić, by udział w postępowaniu był mniej stresujący, tak aby świadek mógł złożyć jak najbardziej rzetelne zeznania.

Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć na stronie Witness Service: witnessservice.org.uk

W celu uzyskania dostępu do strony internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Rola świadka

Świadek to osoba, która widziała, słyszała lub posiada istotne informacje dotyczące zdarzenia rozpatrywanego przez sąd. Informacje te – nazywane dowodami – pomagają sądowi ustalić przebieg wydarzeń i dojść do prawdy.

Jako świadek ma Pan/Pani obowiązek przekazać sądowi wszystko, co Pan/Pani wie. Zostaną Panu/Pani zadane pytania dotyczące tego, co Pan/Pani widział(a), słyszał(a) lub czego Pan/Pani doświadczył(a).

Nie oczekuje się, że będzie Pan/Pani pamiętać każdy szczegół – ważne jest, aby własnymi słowami szczerze przedstawić to, co Pan/Pani pamięta.

Różnica między świadkami oskarżenia i obrony

Jako świadek zostanie Pan/Pani wezwany(a) do złożenia zeznań przez **oskarżenie lub obronę**.

- Świadek **oskarżenia** składa zeznania na poparcie sprawy prowadzonej przeciwko osobie oskarżonej o popełnienie przestępstwa. Prokuratura Koronna (CPS) prowadzi sprawę oskarżenia i przedstawia dowody obrazujące przebieg zdarzeń zgodnie z jej stanowiskiem. Dąży do wykazania winy osoby oskarżonej.
- Świadek **obrony** składa zeznania na rzecz osoby oskarżonej. Obrona reprezentuje osobę oskarżoną i przedstawia argumenty w celu zapewnienia jej rzetelnego procesu.

Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, najpierw pytania zada Panu/Pani prokurator. Następnie będzie Pana/Panią przesłuchiwał obrońca – jest to tzw. **przesłuchanie krzyżowe**.

Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem obrony, najpierw przesłucha Pana/Panią obrońca, a następnie prokurator.

Każde pytanie uzupełniające zadane przez pierwszego prawnika, który prowadził z Panem/Panią rozmowę, nazywa się **ponownym przesłuchaniem**.

Bycie jednocześnie ofiarą i świadkiem

Jeżeli jest Pan/Pani ofiarą przestępstwa i sprawa trafi do sądu, nadal będzie Pan/Pani traktowany(-a) jako ofiara – jednak w tym momencie staje się Pan/Pani również świadkiem. Jeżeli jest Pan/Pani ofiarą przestępstwa, może Pan/Pani zostać wezwany(-a) do złożenia zeznań przez prokuraturę.

Prawa przysługujące świadkowi

Karta Świadka (Witness Charter) określa standardy opieki, jakich może Pan/Pani oczekiwać jako świadek w sprawach karnych w Anglii i Walii. Dotyczy ona zarówno oskarżenia, jak i obrony, w tym świadków moralności.

Jeżeli jest Pan/Pani ofiarą przestępstwa, przysługują Panu/Pani również prawa określone w **Kodeksie Praw Ofiar (Victims' Code)**.

Więcej informacji na temat obu przypadków można znaleźć na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/your-rights.

Aby uzyskać dostęp do strony internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Przygotowania do rozprawy sądowej

Wizyty przygotowawcze

Udział w rozprawie może wydawać się przytłaczający, zwłaszcza jeśli nigdy wcześniej nie był(a) Pan/Pani w sądzie.

Witness Service może zorganizować wizytę przygotowawczą, aby pomóc Panu/Pani lepiej się przygotować i poczuć pewniej. Możliwa jest również wizyta przygotowawcza w formie wirtualnej, np. poprzez rozmowę wideo lub telefoniczną.

Podczas wizyty przygotowawczej możemy:

- przedstawić Panu/Pani osoby wspierające z Witness Service
- oprowadzić Pana/Panią po sali sądowej oraz wyjaśnić, kto będzie w sali i gdzie będzie się znajdować
- wyjaśnić, jak będzie wyglądało składanie zeznań
- odpowiedzieć na wszelkie pytania.

To normalne, że może Pan/Pani czuć się zdenerwowany(-a) przed udaniem się do sądu – wizyty przygotowawcze mogą zmniejszyć stres i pomóc w lepszym przygotowaniu do składania zeznań.

Prosimy pamiętać, że jeśli mieszka Pan/Pani w Londynie lub będzie Pan/Pani zeznawać w sądzie w Londynie, wsparcie przygotowawcze zapewniane jest w ramach usługi Pre-trial Witness Support Service realizowanej przez Victim Support. Więcej informacji można znaleźć na stronie: londonvws.org.uk/get-support.

Więcej informacji na temat przebiegu wizyty przygotowawczej można znaleźć na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/support/going-to-court-as-a-witness/pre-trial-visits.

Aby uzyskać dostęp do strony internetowej Witness Service i umówić się na wizytę należy zeskanować kod QR.

Aby dzień spędzony w sądzie przebiegł jak najsprawniej, warto wcześniejsze przemyśleć kilka praktycznych kwestii.

Co zabrać ze sobą

Chociaż zostanie Panu/Pani wyznaczony termin stawienia się w sądzie, mogą wystąpić opóźnienia. Najprawdopodobniej będzie Pan/Pani musiał(a) poczekać pewien czas, zanim zostanie Pan/Pani wezwany(-a) do złożenia zeznań.

Może Pan/Pani wziąć ze sobą:

- wezwanie do stawienia się w sądzie i złożenia zeznań
- książki, czytnik e-booków, czasopismo, telefon lub tablet, które pomogą zająć czas do momentu złożenia zeznań
- przekąski lub pieniądze na zakup napojów w stołówce lub automacie, jeśli są dostępne (nie we wszystkich sądach)
- niezbędne leki wraz z etykietą apteczną zawierającą Pana/Pani imię i nazwisko oraz datę wydania
- przyjaciela lub członka rodziny, który może zapewnić wsparcie.

Warto również zabrać ze sobą ładowarkę do urządzeń elektronicznych oraz słuchawki, jeśli planuje Pan/Pani słuchać muzyki, audiobooków lub podcastów.

Określonych przedmiotów nie wolno wносить do budynków sądowych. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie 10.

Komfort

Chociaż w sądzie nie obowiązuje określony strój, warto rozważyć ubieranie się „na cebulkę” lub zabranie szalika bądź kurtki, które można zdjąć lub założyć w zależności od temperatury.

Przygotowania do rozprawy sądowej

Dojazd do sądu

Podróż

Wcześniejsze zaplanowanie podróży może pomóc w uniknięciu dodatkowego stresu w dniu rozprawy. Warto wziąć pod uwagę:

- długość podróży oraz porę, o której Pan/Pani się przemieszcza. Na przykład w godzinach szczytu dojazd może trwać dłużej.
- Jeśli korzysta Pan/Pani z samochodu – gdzie można zaparkować oraz w jaki sposób opłacić parking. Na przykład, czy w automacie biletowym lub parkometrze należy użyć gotówki lub karty, czy też opłata dokonuje się poprzez aplikację mobilną?
- Jeśli korzysta Pan/Pani z transportu publicznego – rozkłady jazdy autobusów lub pociągów oraz częstotliwość kursowania.

Może Pan/Pani ubiegać się o zwrot kosztów podróży poniesionych w związku z udziałem w rozprawie jako świadek. Więcej informacji na temat zwrotu kosztów można znaleźć na stronie 15.

Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, może Pan/Pani omówić swoje plany podróży oraz wszelkie wątpliwości z urzędnikiem Witness Care Unit. Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem obrony, może Pan/Pani skonsultować to z prawnikiem, który wezwał Pana/Panią do stawienia się w sądzie.

Do którego sądu mam się zgłosić?

Wezwanie do złożenia zeznań zawiera informacje, do którego sądu należy się udać. Jeżeli nie ma Pan/Pani pewności, może Pan/Pani zwrócić się do Witness Care Unit lub do funkcjonariusza prowadzącego sprawę, jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, albo do adwokata obrony, jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony.

Więcej informacji o sądach oraz wskazówki dotyczące ich lokalizacji można znaleźć na stronie internetowej GOV.UK: [gov.uk/find-court-tribunal](https://www.gov.uk/find-court-tribunal). Aby uzyskać dostęp do strony z wyszukiwarką sądu na GOV.UK należy zeskanować kod QR.

Inne kwestie do rozważenia

Wzięcie wolnego w pracy

Jeżeli jest Pan/Pani zatrudniony(-a), powinien(-na) Pan/Pani jak najszybciej poinformować pracodawcę, jeżeli będzie konieczne wzięcie czasu wolnego w celu stawienia się w sądzie.

Pracodawca nie ma obowiązku płacić za ten czas wolny, jednak może Pan/Pani zgłosić utracone zarobki. Dotyczy to również osób samozatrudnionych. Więcej informacji na temat zwrotu kosztów można znaleźć na stronie 15.

Jeżeli pracodawca odmawia udzielenia Panu/Pani urlopu na stawienie się w sądzie w charakterze świadka, może Pan/Pani skontaktować się z Witness Care Unit lub z funkcjonariuszem prowadzącym sprawę, jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, albo z adwokatem obrony, jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony.

Jeżeli otrzymał(a) Pan/Pani wezwanie, pracodawca musi umożliwić Panu/Pani stawienie się w sądzie. (Wezwanie do sądu to dokument prawny wydany przez sąd, który zobowiązuje do udziału w postępowaniu i złożenia zeznań.)

Opieka nad dzieckiem

W budynku sądu nie jest dostępna opieka nad dziećmi podczas składania zeznań, a sąd nie jest odpowiednim miejscem dla małych dzieci.

Jeżeli ma Pan/Pani dzieci poniżej wieku szkolnego, konieczne będzie zorganizowanie opieki nad nimi. Jeżeli jest to dla Pana/Pani trudne lub wiąże się z dodatkowymi kosztami, prosimy o kontakt z Witness Care Unit lub do funkcjonariusza prowadzącego sprawę, jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, albo do adwokata obrony, jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony. Może Pan/Pani ubiegać się o zwrot tych kosztów.

Jeżeli ma Pan/Pani dzieci w wieku szkolnym, może Pan/Pani poprosić przyjaciela lub członka rodziny o pomoc w ich odprowadzeniu i odebraniu ze szkoły, jeśli jest to możliwe. Dzięki temu będzie Pan/Pani mógł/mogła dotrzeć do sądu na czas, bez pośpiechu i bez obaw o odbiór dziecka podczas pobytu w sądzie.

Przygotowania do rozprawy sądowej

Prosimy poinformować osobę, która poleciła Panu/Pani stawienie się w sądzie (np. urzędnika Witness Care Unit lub obrońcę), jeśli ma Pan/Pani jakiegokolwiek obawy dotyczące opieki nad dzieckiem.

Finanse

Udział w rozprawie może wiązać się z nieoczekiwanymi kosztami, takimi jak podróż, opieka nad dziećmi, parking czy posiłki. W zależności od formy zatrudnienia może być konieczne wzięcie dnia wolnego (który może być niepłatny) lub zrezygnowanie z pracy w przypadku samozatrudnienia.

Może Pan/Pani ubiegać się o zwrot kosztów oraz dodatek za stawiennictwo w sądzie w charakterze świadka. Więcej informacji na temat zwrotu kosztów można znaleźć na stronie 15.

Daty rozpraw mogą ulegać zmianie, czasem w krótkim terminie

Nie wszystkie zaplanowane posiedzenia sądu odbywają się zgodnie z planem w Anglii i Walii, ponieważ sprawy często są odwoływane z niewielkim wyprzedzeniem. W przypadku odwołania rozprawy, w której ma Pan/Pani uczestniczyć, przyczyna zostanie jasno wyjaśniona.

Rozprawa może zostać przełożona, jeżeli sala sądowa będzie potrzebna do prowadzenia innej sprawy lub sędzia nie będzie dostępny. Nazywa się to odroczeniem rozprawy.

Informacja o opóźnieniu rozprawy może być trudna, jednak świadomość takiej możliwości może pomóc lepiej przygotować się na zbliżający się termin rozprawy.

Środki specjalne

Może Pan/Pani kwalifikować się do dodatkowego wsparcia w sądzie, które pomoże w przedstawieniu dowodów.

„Środki specjalne” to rozwiązania, które sąd może zapewnić lub zastosować, aby zmniejszyć Pana/Pani stres i zapewnić możliwie komfortowe warunki składania zeznań.

Świadkowie, którzy są szczególnie narażeni lub zastraszeni, mogą zwrócić się o zastosowanie środków specjalnych.

Jest Pan/Pani świadkiem **szczególnie narażonym**, jeśli:

- jest Pan/Pani osobą poniżej 18. roku życia
- posiada Pan/Pani schorzenie fizyczne lub psychiczne albo niepełnosprawność, która może wpływać na zdolność do składania zeznań.

Może Pan/Pani zostać uznany(-a) za świadka **zastraszonego**, jeśli:

- odczuwa Pan/Pani silny lęk lub niepokój związany ze składaniem zeznań, który może wpłynąć na jakość zeznań
- jest Pan/Pani krewnym pogrążonym w żałobie po zabójstwie (morderstwie lub nieumyślnym spowodowaniu śmierci)
- jest Pan/Pani ofiarą lub osobą ocalałą z przestępstw, w tym:
  - przestępstw seksualnych
  - przemocy domowej
  - przestępstw z nienawiści
  - współczesnego niewolnictwa
  - terroryzmu
- jest Pan/Pani ofiarą lub świadkiem przestępstwa z użyciem broni, takiej jak nóż lub broń palna.

Środki specjalne nie są przyznawane świadkom automatycznie.

- Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, CPS musi zwrócić się do sądu o przyznanie środków specjalnych, które uważa Pan/Pani za pomocne w złożeniu zeznań.
- Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem obrony, zespół adwokatów obrony musi złożyć odpowiedni wniosek do sądu o przyznanie takich środków.

Na podstawie informacji zawartych we wniosku sędziego lub sędziarki pokoju zdecyduje, jakie mogą zostać przyznane środki specjalne.

Przygotowania do rozprawy sądowej

Więcej informacji na temat środków specjalnych:

- należy zapoznać się z interaktywną salą sądową: witnessservice.org.uk/support/different-courts

Aby zobaczyć interaktywną salę sądową na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Dostępne środki specjalne

Przesłuchanie nagrane na wideo

Policja może nagrać Pana/Pani relację dotyczącą zdarzenia zamiast sporządzać pisemne oświadczenie. Takie przesłuchanie zastępuje Pana/Pani zeznania główne i jest prowadzone tak, aby zapewnić jak najwyższą jakość materiału dowodowego. Nagranie takie jest odtwarzane na ekranach w sądzie podczas rozprawy.

Nagrane na wideo przesłuchanie krzyżowe lub ponowne przesłuchanie

Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, najpierw pytania zada Panu/Pani prokurator. Następnie przesłuchanie krzyżowe przeprowadzi adwokat obrony. Jeżeli jest Pan/Pani świadkiem obrony, najpierw przesłucha Pana/Panią obrońca, a następnie prokurator. Ponowne przesłuchanie to wszelkie pytania uzupełniające zadawane przez pierwszego prawnika.

W ramach środka specjalnego takie przesłuchanie może zostać nagrane na wideo. To oznacza, że, jeśli rozmowa została nagrana, w niektórych przypadkach nie musi Pan/Pani uczestniczyć w rozprawie osobiście. Nagranie wideo z przesłuchania krzyżowego jest odtwarzane na ekranach telewizyjnych w sądzie podczas rozprawy.

Czasami nazywa się to przesłuchaniem „na podstawie sekcji 28”, która odnosi się do odpowiedniego przepisu prawa dotyczącego składania zeznań w ramach tego środka specjalnego.

Wykorzystanie parawanów w sądzie

Parawany lub zasłony mogą zostać ustawione wokół Pana/Pani w miejscu dla świadków. Osoba oskarżona nie będzie mogła Pana/Pani widzieć, a Pan/Pani nie będzie widział(a) oskarżonego podczas składania zeznań lub przesłuchania na sali sądowej.

Połączenie wideo na żywo

Może Pan/Pani składać zeznania z innego pomieszczenia w budynku sądu lub z innej lokalizacji, zamiast przebywać na sali sądowej. Siedzi Pan/Pani przed urządzeniem przypominającym telewizor z mikrofonem. Znajduje się tam przyrząd do nagrywania obrazu (np. kamera internetowa), dzięki któremu jest Pan/Pani widoczny(-a) na żywo w sądzie.

Wszyscy uczestnicy procesu widzą Pana/Panią na ekranach, natomiast Pan/Pani widzi jedynie osobę, która zadaje pytania. Na przykład sędziego lub adwokata.

Adwokat może również wnioskować o zasłonięcie obrazu, aby osoba oskarżona nie widziała Pana/Pani podczas składania zeznań. Nazywa się to zastosowaniem połączonych środków specjalnych („zasłonięcie ekranu”).

Zdejmowanie peruk i tog

Sędziowie oraz prawnicy mogą zdjąć tradycyjne peruki i togi sądowe, aby sala sądowa była mniej formalna i mniej przytłaczająca.

Przygotowania do rozprawy sądowej

Zeznania składane w warunkach prywatności

Sądy są miejscami publicznymi, co oznacza, że osoby z zewnątrz oraz media mogą zazwyczaj obserwować rozprawę. W ramach tego środka specjalnego sąd może usunąć z sali osoby, które nie muszą w niej przebywać z mocy prawa, aby mógł/mogła Pan/Pani składać zeznania w warunkach prywatności.

Wykorzystanie pośrednika

Pośrednik to osoba wspierająca świadka w komunikacji. Może pomóc w wyjaśnieniu lub poprosić sąd o przeformułowanie pytań lub języka, jeśli są one niezrozumiałe, aby umożliwić Panu/Pani złożenie jak najlepszych zeznań.

Pomoc w komunikacji

Pomoc w komunikacji może obejmować m.in. tablice obrazkowe, oprogramowanie wspomagające komunikację, lalki lub rysunki sylwetek ciała.

Więcej informacji na temat środków specjalnych może Pan/Pani uzyskać w Witness Care Unit lub od funkcjonariusza prowadzącego sprawę, jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, albo od adwokata obrony, jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony.

Więcej informacji można również znaleźć na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/your-rights/special-measures

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących środków specjalnych na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Może Pan/Pani także obejrzeć materiały wideo dotyczące środków specjalnych na stronie internetowej CPS:

cps.gov.uk/victims-guide/victims-guide-support-give-your-evidence-special-measures

Aby obejrzeć przewodniki wideo dotyczące środków specjalnych na stronie internetowej CPS należy zeskanować kod QR.

Pobyty w sądzie

Przybycie do sądu

Przechodzenie przez kontrolę bezpieczeństwa

Po przybyciu do sądu będzie Pan/Pani musiał(a) przejść kontrolę bezpieczeństwa przypominającą kontrolę na lotnisku. Może to brzmieć przytłaczająco, jednak ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa w budynku. Każdy, kto wchodzi do sądu, przechodzi taką kontrolę. Jeśli będzie Pan/Pani potrzebować pomocy lub informacji, może Pan/Pani zwrócić się do pracownika ochrony.

Pracownik ochrony może poprosić Pana/Panią o opróżnienie kieszeni i umieszczenie przedmiotów na tacy. Może również poprosić o zdjęcie butów, płaszcz, rękawiczek, paska lub czapki. Wszystkie torby zostaną poddane kontroli. W niektórych sądach dostępne są skanery rentgenowskie, przez które przechodzi się z bagażem.

Zostanie Pan/Pani poproszony(-a) o przejście przez bramkę wykrywającą metale. Pracownik ochrony może użyć ręcznego skanera, a w razie potrzeby przeprowadzić kontrolę osobistą.

Po zakończeniu kontroli może Pan/Pani poinformować pracownika ochrony, że jest Pan/Pani świadkiem, i poprosić o kontakt z Witness Service.

Do sądu można wnieść napoje bezalkoholowe. Jeśli napój jest otwarty (np. w butelce, kubku lub piersiówce), pracownik ochrony może poprosić o jego spróbowanie, aby potwierdzić, że zawartość nie stanowi zagrożenia. To nazywa się „testem łyku”.

Istnieją przedmioty, których **nie wolno** wnieść do sądu. Na przykład nie wolno wnieść noży, broni, ostrych narzędzi, szkła, narzędzi, alkoholu ani innych płynów niebędących napojami lub lekami na receptę (w tym perfum). Pełną listę można znaleźć na stronie internetowej GOV.UK: [gov.uk/entering-court-or-tribunal-building](https://www.gov.uk/entering-court-or-tribunal-building).

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących przedmiotów, których nie wolno wnieść do sądu na stronie internetowej GOV.UK należy zeskanować kod QR.

Osobne wejście do sądu

Jeśli jest Pan/Pani świadkiem szczególnie narażonym lub zastraszone, możliwe jest zorganizowanie osobnego wejścia do sądu. Witness Service lub urzędnik Witness Care Unit może zorganizować to dla świadków przed rozpoczęciem rozprawy.

Wsparcie ze strony Witness Service

Witness Service zapewnia wsparcie w dniu rozprawy.

Osoba wspierająca z Witness Service będzie towarzyszyć Panu/Pani w bezpiecznej poczekalni dla świadków – odseparowanej od poczekalni ogólnej – przed złożeniem zeznań.

Może ona porozmawiać z Panem/Panią o przebiegu procesu sądowego i odpowiedzieć na ewentualne pytania. **Nie będzie jednak omawiać dowodów ani szczegółów sprawy.**

The Witness Service może również pełnić rolę łącznika między Panem/Panią a personelem sądu lub CPS, przekazując bieżące informacje.

Poczekalnia dla świadków

Do momentu wezwania do złożenia zeznań będzie Pan/Pani mógł/mogła oczekiwać w oddzielnej poczekalni odseparowanej od poczekalni ogólnej. Członek personelu sądu lub pracownik ochrony wskaże, gdzie należy się udać.

Miejsce to jest czasami nazywane pokojem dla świadków lub poczekalnią dla świadków.

W poczekalni dla świadków mogą przebywać również inne osoby składające zeznania w tej samej sprawie lub w innych sprawach rozpatrywanych w budynku sądu.

Nie należy rozmawiać o swojej sprawie z innymi świadkami. Dotyczy to czasu spędzonego w poczekalni dla świadków, przerw obiadowych lub innych przerw w rozprawie, a także sytuacji, gdy jest Pan/Pani w trakcie składania zeznań i zostaje Pan/Pani wezwany(-a) do powrotu następnego dnia.

Pobyty w sądzie

Tam, gdzie to możliwe, świadkowie oskarżenia (oraz członkowie rodzin w żałobie) mogą być oddzieleni od świadków obrony. W razie wątpliwości może Pan/Pani porozmawiać z osobą wspierającą z Witness Service.

Przeglądanie swoich zeznań

W czasie oczekiwania będzie Pan/Pani mieć możliwość zapoznania się ze swoimi zeznaniami. Ma to na celu odświeżenie pamięci dotyczącej informacji przekazanych policji lub zespołowi prawnemu.

Jeśli Pana/Pani zeznania zostały wcześniej nagrane na wideo i nie obejrzał(a) ich Pan/Pani przed rozpoczęciem rozprawy w celu odświeżenia pamięci, funkcjonariusz prowadzący sprawę może zorganizować ich odtworzenie.

Woźny sądowy powinien zanieść Pana/Pani zeznania do sali rozpraw, a za zgodą sądu może się Pan/Pani do nich odwoływać.

Spotkanie z prokuratorem CPS lub przedstawicielem obrony

Przed złożeniem zeznań członek zespołu prawnego porozmawia z Panem/Panią w poczekalni dla świadków.

Osoba ta będzie ubrana w strój sądowy i może mieć na sobie perukę oraz tożę.

- **Jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia**, prokurator CPS lub inny członek zespołu oskarżenia porozmawia z Panem/Panią o sprawie.
- **Jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony**, rozmowę przeprowadzi adwokat obrony lub inny członek zespołu obrony.

Opóźnienia

Chociaż w piśmie wzywającym do złożenia zeznań mogła zostać wskazana godzina stawienia się w sądzie, czasami rozprawy nie rozpoczynają się punktualnie.

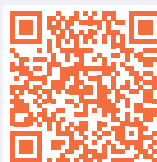
Najprawdopodobniej będzie Pan/Pani musiał(a) poczekać przez pewien czas w poczekalni dla świadków przed wezwaniem do złożenia zeznań. W niektórych przypadkach może zajść konieczność powrotu do sądu w innym dniu.

Osoba wspierająca z Witness Service będzie informowała Pana/Panią o ewentualnych opóźnieniach w trakcie oczekiwania na wezwanie do złożenia zeznań.

Może Pan/Pani zabrać ze sobą rzeczy, które pomogą w spędzeniu czasu, np. książkę, e-booka, czasopismo, telefon lub tablet. (Warto również rozważyć zabranie ładowarki do urządzeń elektronicznych oraz słuchawek, jeśli planuje Pan/Pani słuchać materiałów audio.)

Na stronie internetowej Witness Service dostępne są dodatkowe materiały, które pomagają przygotować się do rozprawy. Należą do nich:

- Interaktywna sala sądowa: witnessservice.org.uk/support/different-courts

Aby zobaczyć interaktywną salę sądową na stronie internetowej Witness Service, należy zeskanować kod QR.

Składanie zeznań

Gdy nadejdzie czas składania zeznań, woźny sądowy przyjdzie po Pana/Panią do poczekalni dla świadków i zaprowadzi na salę rozpraw.

Osoba wspierająca z Witness Service może towarzyszyć Panu/Pani podczas składania zeznań.

Gdy już znajdzie się Pan/Pani na sali sądowej, zostanie Pan/Pani poinformowany(-a), gdzie należy stanąć. Miejsce to nazywane jest ławą świadków.

Następnie woźny sądowy odbierze od Pana/Pani przysięgę lub przyrzeczenie. Proces ten nazywany jest zaprzysiężeniem i polega na zobowiązaniu się do mówienia prawdy podczas składania zeznań w procesie. Może Pan/Pani złożyć przysięgę na świętą księgę swojej religii albo przyrzeczenie świeckie.

Po zaprzysiężeniu prawnik rozpocznie zadawanie pytań na podstawie Pana/Pani zeznań, aby umożliwić przedstawienie przebiegu wydarzeń. Jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, pytania zada prokurator CPS (adwokat oskarżenia). Jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony, pytania zada adwokat obrony.

(Jeśli wcześniej złożył(a) Pan/Pani zeznania w formie nagrania wideo, zostaną one odtworzone na ekranach w sądzie, dzięki czemu nie będzie konieczności składania zeznań osobiście.)

Pana/pani zeznania nie zostaną wcześniej udostępnione sędziemu pokoju lub sędziemu oraz ławie przysięgłych.

Po zakończeniu pytań przez stronę, która Pana/Panią wezwała, przesłuchanie rozpocznie druga strona. Nazywa się to przesłuchaniem krzyżowym.

Pytania podczas przesłuchania krzyżowego mogą być trudniejsze, ponieważ druga strona stara się sprawdzić wiarygodność dowodów lub wskazać ewentualne nieścisłości.

W trakcie przesłuchania może Pan/Pani poprosić sędziego o przerwę lub wyjście do toalety, jeśli zajdzie taka potrzeba. Może Pan/Pani poprosić prawników o powtórzenie pytania lub o jego wyjaśnienie, jeśli nie jest ono zrozumiałe. Jeśli nie zna Pan/Pani odpowiedzi na pytanie, należy to powiedzieć – nie należy zgadywać ani wymyślać odpowiedzi, jeśli nie ma Pan/Pani pewności.

Jak zwracać się do sędziego?

Podczas procesu nie zawsze konieczne jest bezpośrednie zwracanie się do sędziego. Jeśli jednak zajdzie taka potrzeba, sędzia rozumie, że jest Pan/Pani osobą bez doświadczenia prawnego i może Pan/Pani odczuwać stres, dlatego nie należy obawiać się popełnienia błędu.

Jeśli nie wie Pan/Pani, jak się zwracać do sędziego, może Pan/Pani używać określenia „Judge”. Na przykład: „Yes, Judge”. Przed złożeniem zeznań może Pan/Pani również zwrócić się do osoby wspierającej z Witness Service albo do prokuratora CPS lub adwokata obrony.

Obawy związane ze spotkaniem z osobą oskarżoną

Jeśli jest Pan/Pani świadkiem wezwanym przez oskarżenie, może Pan/Pani odczuwać niepokój lub stres związany ze spotkaniem z osobą oskarżoną. W takiej sytuacji pomoc mogą niektóre środki specjalne (na przykład osłonięcie miejsca dla świadka, aby osoba oskarżona nie była widoczna podczas składania zeznań). W celu uzyskania dodatkowych informacji warto skontaktować się z funkcjonariuszem prowadzącym sprawę lub urzędnikiem Witness Care Unit.

Osoba oskarżona może przyznać się do winy tuż przed rozprawą lub nawet w dniu procesu. W takiej sytuacji rozprawa nie odbędzie się i nie będzie konieczności składania zeznań mimo stawienia się w sądzie.

Może to być rozczarowujące, szczególnie po przygotowaniu się do udziału w rozprawie i przybyciu do sądu. Jeśli potrzebuje Pan/Pani wsparcia, może Pan/Pani porozmawiać z osobą wspierającą z Witness Service.

Składanie zeznań

Więcej informacji o wsparciu po rozprawie można znaleźć na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/support/after-court

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących wsparcia po zakończeniu rozprawy na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR

Oświadczenie osobiste ofiary

Ofiary przestępstwa oraz bliscy członkowie rodziny ofiary, która zmarła w wyniku przestępstwa, mają prawo do złożenia oświadczenia osobistego ofiary. To okazja, by wyjaśnić własnymi słowami, jak przestępstwo wpłynęło na Pana/Panią i Pana/Pani rodzinę.

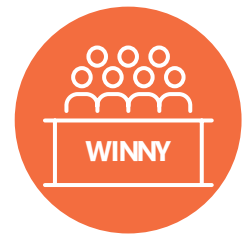
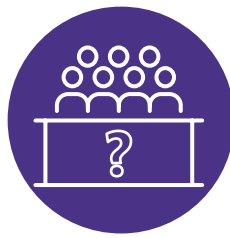
Jeśli osoba oskarżona zostanie uznany za winną lub przyzna się do winy, sąd weźmie pod uwagę Pana/Pani oświadczenie osobiste ofiary. Oświadczenie można sporządzić równoległe ze składaniem zeznań świadka lub w dowolnym momencie przed wydaniem wyroku.

Więcej informacji na temat sporządzenia oświadczenia osobistego ofiary można znaleźć na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/your-rights/victim-personal-statement

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących oświadczenia osobistego ofiary na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Czynności po złożeniu zeznań

Po złożeniu zeznań i zwolnieniu przez sędziego lub sędziego pokoju rola świadka kończy się i może Pan/Pani opuścić sąd.

Może Pan/Pani:

- wrócić do poczekalni dla świadków, aby porozmawiać z osobą wspierającą z Witness Service, jeśli chce Pan/Pani omówić swoje doświadczenia lub potrzebuje Pan/Pani wsparcia.
- opuścić budynek sądu i wrócić do domu. Składanie zeznań może wymagać dużego wysiłku i zaangażowania, a po jego zakończeniu może Pan/Pani czuć się zmęczony(-a) lub wyczerpany(-a). Możesz porozmawiać z osobą wspierającą Witness Service, jeśli czuje Pan/Pani, że potrzebuje Pan/Pani wsparcia.
- pozostać i obserwować dalszą część procesu z galerii publicznej. Aby przebywać w galerii publicznej, należy mieć co najmniej 14 lat (choć przebywać w niej mogą również dzieci na rękach). Należy pamiętać, że w galerii może przebywać także rodzina i znajomi oskarżonego.

Nie należy rozmawiać z innymi świadkami biorącymi udział w sprawie o niczym, co powiedział(a) Pan/Pani lub usłyszał(a) Pan/Pani na sali rozpraw ani – jeśli zdecyduje się Pan/Pani obserwować dalsze składanie zeznań – w galerii publicznej. Oznacza to również, że nie należy publikować żadnych informacji dotyczących sprawy w mediach społecznościowych.

Wydanie wyroku oraz wymiar kary

Wielu świadków decyduje się opuścić sąd po złożeniu zeznań, dlatego nie poznają oni od razu wyniku rozprawy.

Jeśli opuści Pan/Pani sąd, nie znając wyroku, zostanie Pan/Pani zazwyczaj poinformowany(-a) przez funkcjonariusza prowadzącego sprawę lub przez urzędnika Witness Care Unit, jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia. Jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony, może Pan/Pani poprosić o informację prawnika obrony.

Osoba oskarżona może zostać uznana za winną lub niewinną, albo może dojść do sytuacji, w której ława przysięgłych nie osiągnie jednomyślnej decyzji.

Brak jednomyślności ławy przysięgłych: może wystąpić w procesie przed Sądem Koronnym, gdy przysięgli nie są w stanie wydać werdyktu – ani jednomyślnie (wszyscy 12 przysięgłych), ani większością (co najmniej 10 przysięgłych). Jeśli nie uda się osiągnąć porozumienia, sędzia zwolni ławę przysięgłych. W takim przypadku proces kończy się bez wydania wyroku skazującego ani uniewinniającego. Następnie CPS decyduje, czy sprawa powinna zostać ponownie rozpatrzona.

Wyrok uniewinniający: w przypadku wyroku uniewinniającego osoba oskarżona nie ponosi kary i może opuścić sąd. Postępowanie karne w świetle prawa zostaje wówczas zakończone.

Wyrok skazujący: po wydaniu wyroku skazującego sprawca zostaje skazany. W niektórych przypadkach kara jest ogłaszana natychmiast, jednak często rozprawa dotycząca wymiaru kary odbywa się kilka dni, tygodni lub nawet miesięcy później. Daje to sędziemu lub sędziemu pokoju czas na zapoznanie się ze wszystkimi informacjami potrzebnymi do właściwego wymierzenia kary, takimi jak sprawozdania kuratora.

Nie musi Pan/Pani uczestniczyć w rozprawie dotyczącej wymiaru kary, jeśli nie ma Pan/Pani ochoty. Witness Service może zapewnić wsparcie podczas takiej rozprawy, jeśli zdecyduje się Pan/Pani w niej uczestniczyć.

Program odwołań od zbyt łagodnych wyroków (Unduly Lenient Sentence)

Program odwołań od zbyt łagodnych wyroków (ULS) umożliwia skierowanie do Sądu Koronnego wniosku o ponowne rozpatrzenie niektórych wyroków przez Prokuraturę Generalną, jeśli uzna się, że kara jest zbyt łagodna.

Więcej informacji o programie oraz konkretnych rodzajach spraw, które mogą zostać objęte procedurą, można znaleźć na stronie GOV.UK: [gov.uk/ask-crown-court-sentence-review](https://www.gov.uk/ask-crown-court-sentence-review).

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących programu odwołań od zbyt łagodnych wyroków na stronie internetowej GOV.UK należy zeskanować kod QR.

Czynności po złożeniu zeznań

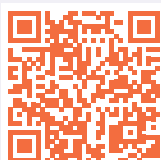

Sprawiedliwość naprawcza

Sprawiedliwość naprawcza polega na umożliwieniu spotkania osobom poszkodowanym przez przestępstwo z osobami, które je popełniły. Daje to ofiarom możliwość wyrażenia swoich uczuć oraz uzyskania odpowiedzi na pytania, co może pomóc w przetworzeniu doświadczenia.

Jest to proces dobrowolny i wymaga zgody obu stron.

Jeśli interesuje Pana/Panią sprawiedliwość naprawcza, więcej informacji może Pan/Pani uzyskać od urzędnika Witness Care Unit lub na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/support/after-court/restorative-justice.

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących sprawiedliwości naprawczej na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Program kontaktu z ofiarami (Victim Contact Scheme)

Jeśli doświadczył(a) Pan/Pani żałoby w wyniku zabójstwa lub padł(a) Pan/Pani ofiarą przestępstwa o charakterze seksualnym bądź z użyciem przemocy, a sprawca został skazany na karę pozbawienia wolności wynoszącą co najmniej 12 miesięcy, może Pan/Pani przystąpić do programu kontaktu z ofiarami.

Jeśli przystąpi Pan/Pani do programu, funkcjonariusz ds. kontaktu z ofiarami może przekazywać Panu/Pani informacje dotyczące wyroku osoby skazanej, wszelkich zmian w trakcie odbywania kary, możliwości ubiegania się o zwolnienie warunkowe oraz terminu zwolnienia.

Więcej informacji o programie kontaktu z ofiarami można znaleźć na stronie internetowej Witness Service: witnessservice.org.uk/support/after-court/victim-contact-scheme

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących programu kontaktu z ofiarami na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Zwrot poniesionych kosztów

Może Pan/Pani ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych w związku z występowaniem w charakterze świadka w postępowaniu sądowym. Koszty te mogą obejmować: podróż, wyżywienie, utracone dochody oraz opiekę nad dziećmi. Obowiązują określone limity kwot, o które można się ubiegać.

Jeśli jest Pan/Pani świadkiem oskarżenia, za pokrycie tych kosztów odpowiada CPS, która dąży do wypłaty uzasadnionych roszczeń w ciągu 10 dni roboczych.

Wydatki można zgłaszać online pod adresem claim-witness-expenses.cps.gov.uk.

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących zwrotu kosztów na stronie internetowej CPS należy zeskanować kod QR.

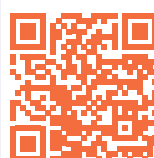
Jeśli jest Pan/Pani świadkiem obrony, formularz zwrotu kosztów można odebrać (i zwrócić po wypełnieniu) w punkcie obsługi sądu. W razie pytań dotyczących zwrotu kosztów może Pan/Pani skontaktować się z adwokatem obrony.

Należy zachować wszystkie paragony związane z poniesionymi wydatkami, ponieważ trzeba je dołączyć do formularza zwrotu kosztów lub przesłać w przypadku składania wniosku online.

Program odszkodowań za obrażenia ciała w wyniku przestępstwa

Program ten ma na celu zapewnienie rekompensaty ofiarom przestępstw z użyciem przemocy w Wielkiej Brytanii. Jest prowadzony przez agencję rządową o nazwie Criminal Injuries Compensation Authority (CICA).

Więcej informacji o programie i o tym warunkach ubiegania się o świadczenie można znaleźć na stronie internetowej GOV.UK: gov.uk/claim-compensation-criminal-injury.

Aby uzyskać dostęp do informacji dotyczących programu odszkodowań za obrażenia ciała w wyniku przestępstwa na stronie internetowej GOV.UK należy zeskanować kod QR.

Wsparcie po rozprawie sądowej

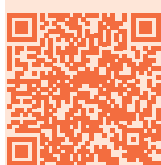

Poruszanie się po systemie wymiaru sprawiedliwości oraz składanie zeznań w sądzie może być mylące i stresujące. Jednak wsparcie jest dostępne na każdym etapie postępowania.

Jeśli po zakończeniu składania zeznań jako świadek potrzebuje Pan/Pani dalszego wsparcia, prosimy o kontakt z Witness Service. Możemy skierować Pana/Panią do odpowiednich instytucji lub organizacji dostosowanych do indywidualnych potrzeb.

Na stronie Witness Service dostępne są również dodatkowe informacje, w tym odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania oraz materiały interaktywne pomagające zrozumieć przebieg procesu sądowego:

witnessservice.org.uk/support/going-to-court-as-a-witness/going-to-court-faqs

Aby uzyskać dostęp do najczęściej zadawanych pytań dotyczących udziału w rozprawie sądowej na stronie internetowej Witness Service należy zeskanować kod QR.

Jeśli jest Pan/Pani ofiarą przestępstwa i potrzebuje dodatkowego wsparcia, pomoc może zapewnić organizacja Victim Support. Oferuje ona spersonalizowane wsparcie, które pomaga odnaleźć się po doświadczeniu przestępstwa oraz zwiększyć poczucie bezpieczeństwa. Może ponadto objaśnić zakres Pana/Pani praw oraz przysługujących Panu/Pani uprawnień.

Aby uzyskać więcej informacji, może Pan/Pani zadzwonić na całodobową infolinię pod numer **08 08 16 89 111** lub odwiedzić stronę internetową Victim Support: victimsupport.org.uk.

Aby uzyskać dostęp do strony internetowej Victim Support należy zeskanować kod QR.

Victim Support oferuje również internetowe narzędzie dla ofiar i świadków o nazwie My Support Space. Jego celem jest wsparcie w radzeniu sobie z konsekwencjami przestępstwa, zapewnienie lepszego dostępu do informacji oraz stworzenie przestrzeni do refleksji nad własnymi emocjami. Zawiera także wskazówki pomocne w radzeniu sobie w trudnym okresie: mysupportspace.org.uk.

Aby uzyskać dostęp do strony internetowej My Support Space należy zeskanować kod QR.

Notatki

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

Notatki

A series of horizontal dotted lines for writing notes, spanning the width of the page.

Witness Service.

Witness Service

Witness Service zapewnia osobom składającym zeznania w sądzie dostęp do **informacji, wsparcie** oraz **pomaga zwiększyć ich pewność siebie** podczas składania zeznań.

Zapewniamy **bezpłatne i niezależne** wsparcie zarówno dla świadków oskarżenia, jak i obrony we wszystkich sądach karnych w Anglii i Walii.

Oferujemy także wsparcie dla pogrążonych w żałobie członków rodzin i przyjaciół oraz dla członków rodzin świadków uczestniczących w postępowaniu sądowym.

Witness Service nie obejmuje wsparciem ekspertów technicznych ani biegłych sądowych.

W celu uzyskania informacji i wsparcia prosimy o kontakt:

- telefonicznie z Referral and Information Centre:
0300 332 1000 (angielski)
0300 330 1180 (Cymraeg/walijski)
- używając BSL: 020 3830 2112 (New Divert)
lub 0300 330 2123
- online: witnessservice.org.uk

Aby dowiedzieć się, w jaki sposób można zostać wolontariuszem w Witness Service, należy odwiedzić stronę

witnessservice.org.uk/about/volunteer

Witness Service jest prowadzona przez Victim Support.

 [VictimSupport](https://www.facebook.com/victimsupport)

 [victimsupport_uk](https://www.instagram.com/victimsupport_uk)

 [Linkedin.com/company/victim-support](https://www.linkedin.com/company/victim-support)

Opublikowane przez Victim Support

Prezes: Jej Królewska Wysokość Księżniczka Królewska

Victim Support, Building 3, Eastern Business Park, Wern Fawr Lane,
Old St Mellons, Cardiff CF3 5EA

Telefon: 020 7268 0200

Numer rejestracyjny organizacji charytatywnej: 298028

Numer spółki: 2158780

Zarejestrowano w Anglii. Ograniczona gwarancjami.

Siedziba jak wyżej.

witnessservice.org.uk